

Český Dub

Kraj: Liberecký

Správní obvod: Liberec

Nadmořská výška: 325 m n. m.

Počet obyvatel: 2 562

Adresa URL: www.cdub.cz

Okres: Liberec

GPS souřadnice: 50.661016N, 14.996187E

První pís. zmínka: 1115 (903 let)

PSČ: 463 43

Historie obce Český Dub

Historie Českého Dubu sahá do románského období. Město patří k nejstarším sídlům severních Čech, vzniklo při kupecké stezce jako tržní osada na vyvýšenině obtékané potoky Ještědka a Rašovka. Újezd Vladislavice včetně hradu, raně románského kostela a přilehlé osady svěřil roku 1115 kníže Vladislav I. Benediktinskému klášteru v Kladrubech. Novým majitelem se stal v roce 1237 Markvartice Havel z Lemberka, který zde ve 40. letech 13. století vybudoval pro rytířský a špitální řád johanitů opevněný klášter s kaplí sv. Jana Křtitele, patrona řádu. Současně vzniklo i malé poddanské johanitské město Dub. Při raně románském kostelu sv. Ducha stál roubený špitál, kde příležitostně léčila manželka Havla sv. Zdislava. Ve zdejší klášteře pobýval v roce 1357 také císař Karel IV. Husitská vojska Jana Čapka ze Sán obsadila Dub v roce 1425 a v roce 1429 byla komenda během tažení Prokopa Holého na Žitavu zničena. Město ve druhé polovině 15. století pustošila lužická vojska a požáry, jeho totální zkáza přišla v 80. letech. Od roku 1490 započal Jan z Vartemberka budovat nové město a na náměstí nechal pro sebe vystavět dům. Od roku 1552 se do historie Dubu začal významně zapisovat Jan z Oprštorfu, který přestavěl románský klášter a pozdněgotický hrad zvaný Krucemburk na reprezentativní renesanční zámek. V první polovině 60. let nechal postavit radnici a městu udělil privilegia. Ze 70. let pochází kostel Nejsvětější Trojice, v roce 1579 byl rovněž dokončen katolický kostelík (kaple sv. Jana) a špitál. Dub za vlády Smiřických (od roku 1591) i Albrechta z Valdštejna (od roku 1622) přestal být sídelním městem. Po zavraždění vévody, kdy se na zámku usídlil hrabě Ludvík Hektor Isolani, i za následné vlády vídeňského kláštera augustiniánek město již ztrácelo na významu. Pohromou se stal požár v 80. letech 17. století, který zničil kostel, špitál, radnici, školu, vrchnostenské stodoly atd. Na sklonku 18. století se začíná oficiálně užívat názvu Český Dub (dříve Bömische Aicha). Dubské panství koupili v roce 1838 Rohanové a v též době začíná město rozvíjet schopný textilní podnikatel Franz von Schmitt. Prosperující firma řízená z Českého Dubu patřila k významným textilním podnikům monarchie a Schmittův podnikatelský duch se promítal i do obrazu města. Postaveny byly nové objekty, opraveny domy, budovaly se silnice atd. Po vzniku Československa došlo ve městě k otevření české školy, kina, knihovny, nové sokolovny, založení muzea či započeti výstavby koupaliště. Během komunistického režimu po roce 1948 dochází spíše k devastaci městských památek, stavební rozvoj nastává až po roce 1989, největší realizací je přístavba základní školy. V roce 1991 byly objeveny prostory johanitského kláštera a po dvou letech zpřístupněny veřejnosti.

